

TREATY OF AMITY AND COOPERATION IN SOUTHEAST ASIA (TAC)

ภูมิหลัง

❖ สนธิสัญญามิตรภาพและความร่วมมือในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Treaty of Amity and Cooperation in Southeast Asia: TAC) จัดทำขึ้นโดยประเทศผู้ก่อตั้งอาเซียน 5 ประเทศ (อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย สิงคโปร์ และไทย) และมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2519 เพื่อกำหนดหลักการในการดำเนินความสัมพันธ์ในภูมิภาค ได้แก่

1. การเคารพในอำนาจอธิปไตย ความเสมอภาค และบูรณภาพแห่งดินแดน
2. การไม่แทรกแซงกิจการภายใน
3. การแก้ไขปัญหโดยสันติวิธี
4. การไม่ใช้หรือขู่ว่าจะใช้กำลัง และ
5. การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างกัน

❖ ต่อมาที่ประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 9 เมื่อปี 2546 (ค.ศ. 2003) ที่บาหลี มีมติให้เชิญชวนประเทศนอกภูมิภาค โดยเฉพาะประเทศผู้เจรจาของอาเซียนและประเทศที่เข้าร่วมการประชุมอาเซียนว่าด้วยการเมืองและความมั่นคงในเอเชีย-แปซิฟิก (ASEAN Regional Forum: ARF) เข้าเป็นอัครภาคี TAC เพื่อช่วยเสริมสร้างความไว้วางใจและส่งเสริมการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างอาเซียนกับประเทศนั้น ๆ

การเข้าเป็นอัครภาคี TAC

❖ การพิจารณาคำขอเข้าเป็นอัครภาคี TAC ยึดตาม Guidelines for the Accession to the 1976 Treaty of Amity and Cooperation in Southeast Asia (TAC) ซึ่งจัดทำเมื่อปี 2556 โดยประเทศ/องค์กรที่ประสงค์จะเข้าเป็นอัครภาคี TAC ต้องมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้

1. เป็นประเทศมหาอำนาจหรือมหาอำนาจใหม่ที่สามารถสนับสนุนสันติภาพและความมั่นคงของอาเซียน
2. เป็นรัฐอธิปไตยที่มีความสัมพันธ์ทางการทูตกับประเทศสมาชิกอาเซียนหรือองค์กรระดับภูมิภาค

ที่สมาชิกทั้งหมดเป็นรัฐอธิปไตยที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับอาเซียน (substantial relations) และมีขีดความสามารถและความสนใจที่จะทำงานร่วมกับอาเซียนเพื่อส่งเสริมสันติภาพ ความมั่นคง และเสถียรภาพของภูมิภาค และของโลก ในกรอบของสามเสาหลักอาเซียน

❖ กระบวนการการเข้าเป็นอัครภาคี TAC มีดังนี้

1. รัฐ/องค์กรมีหนังสือแสดงความประสงค์เข้าเป็นอัครภาคี TAC อย่างเป็นทางการถึงรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนที่เป็นประธานอาเซียนในขณะนั้น
2. ประธานอาเซียนแจ้งไปยังรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนของแต่ละประเทศเพื่อให้พิจารณาคำขอดังกล่าว โดยสำนักเลขาธิการอาเซียนจะจัดทำเอกสารประเมินเพื่อประกอบการพิจารณาคำขอ
3. ประธานอาเซียนจัดพิธีลงนามตราสารขยายจำนวนอัครภาคี TAC (Instrument of Extension) และตราสารภาคยานุวัติ TAC (Instrument of Accession) เมื่อรัฐมนตรีต่างประเทศของทุกประเทศสมาชิกอาเซียนให้ความเห็นชอบแล้ว
4. สำนักเลขาธิการอาเซียนเป็นผู้เก็บรักษา (deposit) ตราสารทั้งสองฉบับ

สถานะล่าสุด

❖ ปัจจุบัน TAC มีอัครภาคีทั้งสิ้น 43 ประเทศ/องค์กร ดังนี้ ประเทศสมาชิกอาเซียน 10 ประเทศ และปาปัวนิวกินี จีน อินเดีย ญี่ปุ่น ปากีสถาน เกาหลีใต้ รัสเซีย มองโกเลีย นิวซีแลนด์ ออสเตรเลีย ฝรั่งเศส ตมอร์-เลสเต ศรีลังกา บังกลาเทศ เกาหลีเหนือ สหรัฐฯ ตุรกี แคนาดา สหภาพยุโรป สหราชอาณาจักร บราซิล นอร์เวย์ ชิลี อียิปต์ โมร็อกโก อาร์เจนตินา อิหร่าน เปรู บาห์เรน เยอรมนี โคลอมเบีย แอฟริกาใต้ และคิวบา (โดยเรียงตามลำดับการเข้าเป็นอัครภาคี)

❖ และมีประเทศที่อาเซียนเห็นชอบให้เข้าเป็นอัครภาคี TAC แล้ว แต่ยังไม่ได้ลงนามตราสารจำนวน 6 ประเทศ ได้แก่ กาตาร์ ยูเออี โอมาน เนเธอร์แลนด์ กรีซ และเดนมาร์ก

FOLLOW US ON